

Mottaker
Cappelen Holding AS
Postboks 103
3831 Ulefoss
Norge
Egil Stokken

Deres ref.:

Vår ref.: 2014/0064-12

Saksbehandler: Even Tukun

Saksansvarlig: Ingrid Kjeldstad Gullaksen

Dato: 21.03.2014

Vedtak V2014-4: Cappelen Holding AS – Kongsberg Esco AS – konkurranseloven § 18 tredje ledd – pålegg om meldeplikt

1 Innledning

- (1) Konkurransetilsynet viser til varsel om pålegg om meldeplikt av 20. februar og partenes merknader til varslet i brev av 3. mars, samt øvrig korrespondanse i anledning saken.
- (2) Cappelen Holding AS (heretter "Cappelen Holding") overtok 6. februar i år kontroll over selskapet Kongsberg Esco AS (heretter "Kongsberg Esco"). Transaksjonen utgjør en foretakssammenslutning i konkurranselovens forstand, jf. konkurranseloven § 17.¹
- (3) Konkurransetilsynet mener det er rimelig grunn til å anta at konkurransen påvirkes av foretakssammenslutningen og har i medhold av konkurranseloven § 18 tredje ledd besluttet å pålegge meldeplikt for Cappelen Holding sitt oppkjøp av Kongsberg Esco.

2 Sakens bakgrunn

- (4) Cappelen Holding eies av familien Cappelen på Ulefoss og er et holdingselskap for Cappelen gruppen som har virksomhet innen blant annet finansforvaltning, handel, jernstøperi, eiendomsutvikling/-forvaltning, kraftproduksjon og salg, samt skogdrift og jordbruk.
- (5) Cappelen Gruppen eier Ulefos Holding AS med datterselskapene Ulefos AS, Ulefos AB, Ulefos OY, Ulefos A/S (DK), Ulefos Jernværk AS og Niemisen Valimo Oy (tidligere Vulcan Smith AS). Gruppen har ca. 260 ansatte og en omsetning på ca. 600 millioner kroner, hvorav ca. [redacted] millioner i Norge.
- (6) Datterselskapet Ulefos AS (tidligere Vulkan Smith AS) utvikler og distribuerer produkter innen VA-teknikk, rørinspeksjon, utemiljø, gategods samt bygg og anlegg. Ulefos er ikke selv produsent av ventiler og annet vannledningsarmatur, men markedsfører og selger produkter

¹ Lov 5. mars 2004 nr. 12 om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger.

basert på en distribusjonsavtale med den østeriske produsenten Hawle. Selskapet hadde en omsetning på ca. 225 millioner kroner i 2012, [REDACTED]

- (7) Kongsberg Esco er produsent av ventiler, armaturer og rørdeler til VA-markedet. I tillegg til salg og markedsføring av egenproduserte ventiler, armatur og duktile rørdeler, selger selskapet enkelte ventiler og klammer produsert av utenlandske aktører. Kongsberg Esco hadde i 2012 en omsetning på ca. 193 millioner kroner, hvorav ca. [REDACTED] millioner relaterer seg til VA-infrastruktur.
- (8) Konkurransetilsynet ble oppmerksom på foretakssammenslutningen mellom Cappelen Holding og Kongsberg Esco. Det ble foretatt innledende undersøkelser som viste at partene hadde overlappende virksomhet innenfor vannledningsarmatur, herunder salg av ventiler som blant annet benyttes for VA-kummer.
- (9) Konkurransetilsynet varslet Cappelen Holding 20. februar om at det ble vurdert å pålegge meldeplikt for selskapets erverv av Kongsberg Esco. Cappelen Holding innga tilsvaret til varselet 3. mars. Hovedpunktene i tilsvaret gjengis under.

3 Partenes merknader

- (10) Cappelen Holding har i merknader til varslet anført at foretakssammenslutningen ikke vil føre til en vesentlig begrensning av konkurransen.
- (11) Det er vist til at det ikke foreligger et eget produktmarked for sluseventiler, slik tilsynet har lagt til grunn i varslet. Grossistene (dvs. partenes kunder) etterspør et bredere utvalg av produkter, både andre ventiltyper og øvrig vannledningsarmatur som kraner, klammer og koblinger og i tillegg foreligger tilbudssidesubstitusjon mellom ulike typer ventiler.
- (12) Videre hevder partene at et eventuelt oppstrømsmarked (salg fra produsent/distributør til grossist) for ventiler og annet vannledningsarmatur minst er av nordisk størrelse, ettersom det anføres å foreligge europeiske standarder for denne type produkter.
- (13) Ifølge partene har de to selskapene kun en neglisjerbar markedsandel innenfor markedet for VA-infrastruktur.
- (14) Partene hevder forøvrig at det er en rekke konkurrerende tilbydere av både ventiler og annet vannledningsarmatur i det norske markedet, bl.a. AVK, PAM/Saint Gobain, Bagges, Sigum og Raufoss Water & Gas. I tillegg til andre produsenter/distributører har kundene også mulighet til å få produsert egne merkevarer.
- (15) Cappelen Holding har som følge av kundenes alternativer og kjøpermakt ingen mulighet til å utøve markedsrett etter transaksjonen.

4 Konkurransetilsynets vurderinger

- (16) Konkurransetilsynet kan pålegge meldeplikt for foretakssammenslutninger som har omsetning under terskelverdiene, dersom tilsynet finner rimelig grunn til å anta at konkurransen påvirkes, eller dersom andre særlige hensyn tilsier at tilsynet undersøker saken nærmere, jf. konkurranseloven § 18 tredje ledd.
- (17) Det følger av formuleringen "rimelig grunn til å anta" at det ikke kreves sannsynlighetsovervekt² for at tilsynet kan pålegge melding etter konkurranseloven § 18 tredje ledd. Det er tilstrekkelig at Konkurransetilsynet har identifisert konkurranseproblemer som tilsier at konkurransen kan påvirkes gjennom foretakssammenslutningen.
- (18) I vurderingen av om det er rimelig grunn til å anta at en foretakssammenslutning vil kunne påvirke konkurransen vil momenter som markedskonsentrasjon, konkurrenters responsmuligheter, etableringsmuligheter, potensiell konkurranse og kjøpermakt være sentrale.
- (19) Partene har overlappende virksomhet innenfor salg av ventiler som blant annet benyttes for VA-kummer.

² Se Prop. 75 L (2012-2013) Endringer i konkurranseloven punkt side 81.

- (20) I vurderingen av det relevante produktmarkedet har partene anført at ventiler kun er en av flere komponenter som inngår i et totalprodukt som etterspørres, og at det derfor foreligger et overordnet marked for vann og avløpsinfrastruktur. Tilsynets undersøkelser tyder imidlertid på at det også synes å være kunder som etterspør *kun* ventiler.
- (21) Konkurransetilsynets undersøkelser tyder videre på at det er begrenset grad av tilbudssubstitusjon mellom ulike typer ventiler. Det er blant annet høy merkevarebevissthet hos kunder som etterspør ventiler som benyttes for VA-kummer.
- (22) Det synes derfor å være rimelig grunn til å anta at det er et eget produktmarked for leveranse av ventiler egnet for VA-kummer.
- (23) Det foreligger etter tilsynets vurdering flere forhold som indikerer at det relevante markedet ikke er videre enn nasjonalt, slik Cappelen Holding hevder. Salgsmønsteret synes å være nasjonalt og det foreligger for øvrig en særnorsk utforming av kumløkk og kumrammer som legger begrensninger på hvilke typer vannledningsarmatur som kan benyttes.³
- (24) Videre viser tilsynets undersøkelser at det er rimelig grunn til å anta at partene etter foretakssammenslutningen vil kunne oppnå en betydelig markedsandel basert på tilsynets foreløpige vurdering av det relevante markedet.
- (25) I merknadene til varslet har partene anført at det er en rekke konkurrerende tilbydere av både ventiler og annet vannledningsarmatur i det norske markedet, bl.a. AVK, PAM/Saint Gobain, Bagges, Sigum og Raufoss Water & Gas. Innledende undersøkelser indikerer imidlertid at de fleste av de ovennevnte foretakene ikke kan anses som konkurrenter til partene i det som tilsynet etter en foreløpig vurdering anser for å være det relevante markedet.
- (26) Konkurransetilsynet har så langt ikke funnet at etableringsmuligheter, potensiell konkurranse og kjøpermakt i tilstrekkelig grad vil kunne motvirke de mulige konkurransemessige utfordringene foretakssammenslutningen kan medføre.
- (27) Basert på de ovennevnte forhold finner tilsynet at det er rimelig grunn til å anta at konkurransen vil påvirkes gjennom oppkjøpet og at vilkårene for å pålegge meldeplikt etter konkurranseloven § 18 tredje ledd er oppfylt.
- (28) Konkurransetilsynet finner at et pålegg om meldeplikt overfor partene i herværende sak ikke fremstår som uforholdsmessig.

³ Se for eksempel produktkatalog for nedstigningskummer fra Brødrene Dahl AS som eies av Saint Gobain, http://www.dahl.no/Documents/Kataloger/VA/VA-konsept_Utg07_Nedstigningskummer_final_web.pdf og e-post fra overingeniør Gunnar Mosevoll datert 4. mars.

5 Vedtak - pålegg om meldeplikt

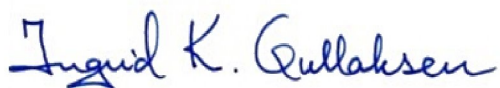
- (29) På denne bakgrunn og med hjemmel i lov 5. mars 2004 nr. 12 om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger (konkurranseloven) § 18 tredje ledd, har Konkurransetilsynet fattet følgende vedtak:

Cappelen Holding AS pålegges meldeplikt for selskapets oppkjøp av Kongsberg Esco AS.

Slik melding skal sendes Konkurransetilsynet senest innen 7. april.

- (30) Vedtaket kan påklages innen tre uker fra mottak av dette brev, jf. forvaltningsloven § 29 første ledd. En eventuell klage stiles til Nærings- og fiskeridepartementet, men sendes til Konkurransetilsynet.
- (31) Det gjøres oppmerksom på at et pålegg om melding gitt med hjemmel i konkurranseloven § 18 tredje ledd vil innebære at foretakssammenslutningen ikke kan gjennomføres før Konkurransetilsynet har avsluttet saken, jf. lovens § 19 første ledd annet punktum.
- (32) Kravene til innholdet i meldingen følger av konkurranseloven § 18 a. Det vises forøvrig til Konkurransetilsynets retningslinjer for melding av foretakssammenslutninger som gir nærmere veiledning om hvilke opplysninger meldingen skal inneholde.⁴
- (33) Eventuelle spørsmål om Konkurransetilsynets videre behandling av saken kan rettes til seniorrådgiver Even Tukun på telefon 55 59 76 51.

Med hilsen

Ingrid Kjeldstad Gullaksen (e.f.)
avdelingsdirektør

⁴ Se <http://www.konkurransetilsynet.no/Global/Faktaark/Retningslinjer%20for%20melding.pdf>

Mottaker
Cappelen Holding AS

Postadresse
Postboks 103

Poststed
3831 Ulefoss
Norge

Kontakt/e-post
Egil Stokken
est@cho.no

Kopi til: